

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/192/2019
Identifikačné číslo spisu: 3115212450
Dátum vydania rozhodnutia: 29.04.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Brňák
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:3115212450.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne REALITY - VĚŘITEL CZ s.r.o. so sídlom v Ústí nad Labem, Klíše, Jateční 178/34, Česká republika, zastúpenej advokátom JUDr. Dušanom Ažaltovičom, Advokátska kancelária JUDr. AŽALTOVIČ & PARTNERS s. r. o., so sídlom v Trenčíne, Pred poľom 1652, proti žalovanej Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 20C/223/2015, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 27. februára 2019 sp. zn. 5Co/207/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trenčín (ďalej aj „prvostupňový súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 9. marca 2018 č. k. 20C/223/2015-199 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa proti žalovanej domáhala zaplatenia náhrady škody vo výške 919 249,21 eur. Súd prvej inštancie po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 3 ods. 1, 2, § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, 2, § 9 ods. 1, 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 4, § 25 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ďalej ustanoveniami § 524 ods. 1, 2, § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 41 zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze, § 12 ods. 1, 3 zákona č. 8/2005 Z.z. o správcoch.

1.1. Súd považoval uplatnený nárok žalobkyne za nárok na náhradu škody z titulu nezákonného rozhodnutia, aj keď žalobkyňa svoj nárok odôvodňovala ako nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom. Pre úspešné uplatnenie práva nároku na náhradu škody za nezákonné rozhodnutie je nevyhnutné, aby bola splnená podmienka v zmysle § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., podľa ktorej musí byť takéto právoplatné rozhodnutie zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. V konaní bolo preukázané, že rozhodnutie o vyhlásení konkurzu bolo potvrdené odvolacím konkurzným súdom, na základe čoho nadobudlo právoplatnosť. Je pravdou, že generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) podal proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave mimoriadne dovolanie, avšak toto mimoriadne dovolanie bolo uznesením Najvyššieho súdu pod sp. zn. 5 Mobdo 6/2009 z 29. októbra 2010 odmietnuté z dôvodu procesnej neprípustnosti. Súd

nebol teda viazaný právnym názorom generálneho prokurátúra, ale bol povinný rešpektovať závery konkurzných súdov prvej a druhej inštancie vyjadrené v ich rozhodnutiach. Úpadca, prípadne žalobkyňa dokonca nepodala ani riadny opravný prostriedok proti rozhodnutiu konkurzného súdu, ktorými boli uvádzané návrhy žalobkyne zamietnuté, čo je tiež zákonnou podmienkou pre priznanie nároku na náhradu škody. Pokiaľ žalobkyňa namietala, že správkyňa konkurznej podstaty nepostupovala v súlade so zákonom, súd poukázal na to, že štát nezodpovedá za škodu spôsobenú správcom konkurznej podstaty pri výkone jeho správcovskej činnosti. REALITY, a.s. si nárok na náhradu škody proti správkyňi aj uplatnila v konaní vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 39 Cbi 94/2010, ktoré bolo v konečnom dôsledku zastavené z dôvodu zániku žalobkyne bez právneho nástupcu výmazom z obchodného registra ku dňu 11. februára 2014.

1.2. Žaloba bola podľa názoru prvostupňového súdu nedôvodná aj v časti tvrdeného nesprávneho úradného postupu správcu Daňového úradu Dubnica nad Váhom pri vydávaní platobných výmerov a prihlasovaní pohľadávok do konkurzného konania vedeného na majetok spoločnosti REALITY, a.s. Aj v tomto prípade išlo o nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci. Právo na náhradu škody nebolo možné priznať, pretože nebolo preukázané, že daňovník REALITY, a.s. podal proti platobným výmerom správcu dane zo dňa 13. marca 2008 riadny opravný prostriedok, odvolanie. Táto podmienka musí byť v zmysle § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. splnená, pričom nebolo preukázané, že sa jedná o prípady hodné osobitného zreteľa, kedy by splnenie tejto podmienky nebolo vyžadované.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 27. februára 2019 sp. zn. 5Co/207/2018 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

2.1. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci a dospel k skutkovým a právnym záverom, s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil, a preto sa s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) obmedzil na skonštatovanie správnosti jeho dôvodov.

2.2. Na zdôraznenie správnosti prvostupňového rozsudku odvolací súd uviedol, že zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom je objektívnou zodpovednosťou, ktorej sa štát nemôže zbaviť. Ak sú kumulatívne splnené tri predpoklady, a to: nesprávny úradný postup, vznik škody a príčinná súvislosť medzi vznikom škody a porušením zákonnej povinnosti. Nesprávnym úradným postupom, tak ako správne konštatoval súd prvej inštancie, je porušenie pravidiel predpísaných právnou normou pre počínanie štátneho orgánu pri jeho činnosti, a to pri takých úkonoch, ktoré sú vykonávané v rámci jeho rozhodovacej činnosti, avšak sa neodrazia bezprostredne v obsahu daného rozhodnutia. Podľa konkrétnych okolností môže ísť o akúkoľvek činnosť spojenú s výkonom právomoci štátneho orgánu, ak dôjde pri nej alebo v jej dôsledku k porušeniu pravidiel predpísaných právnymi normami pre počínanie štátneho orgánu alebo k porušeniu poriadku určeného povahou a funkciou postupu súdu. O úradný postup ide vtedy, ak tak postupujú osoby, ktoré plnia úlohy štátneho orgánu a pokiaľ tento postup slúži k výkonu štátnej moci. Pri posúdení, či štát zodpovedá za tvrdenú škodu, je podstatné, či škoda vznikla v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom. O vzťah príčinnej súvislosti, tzv. kauzálny nexus, by šlo len vtedy, keby tvrdená škoda vznikla následkom onoho nesprávneho úradného postupu, teória tzv. adekvátnej príčinnej súvislosti. Ak škoda nevznikla akoby následok nesprávneho úradného postupu (ak bola rozhodujúcou príčinou vzniku škody iná skutočnosť), zodpovednosť za škodu nenastáva; príčinou vzniku škody môže byť len tá okolnosť, ktorá škodu spôsobila a bez ktorej by škodlivý následok nenastal.

2.3. Za škodu vzniknutú účastníkovi konkurzného konania alebo tretím osobám v dôsledku porušenia povinnosti uloženej správcovi konkurznej podstaty zákonom alebo súdom v súvislosti s výkonom tejto funkcie zodpovedá správca konkurznej podstaty. Táto zodpovednosť správcu konkurznej podstaty za škodu vzniknutú účastníkom konkurzného konania alebo tretím osobám je osobnou majetkovou zodpovednosťou správcu konkurznej podstaty. Štát nezodpovedá za škodu spôsobenú porušením povinnosti správcu konkurznej podstaty v konkurznom konaní.

2.4. Preto vo vzťahu k odvolacej námietke žalobkyne, ktorá namietala o.i. i tú skutočnosť, že správca majetku napriek tomu, že pred uplynutím lehoty na popretie prihlásených pohľadávok dostal od úpadcu

podnet na popretie pohľadávok, tak neurobil a pohľadávky nepoprel, predstavuje práve postup správcu, za ktorý štát v tomto konaní nezodpovedá. O tom, že tejto skutočnosti si bol úpadca vedomý, svedčí aj tá skutočnosť, že na prvostupňovom súde prebiehalo samostatné konanie vedené pod sp. zn. 39 Cbi 94/2010, v rámci ktorého úpadca žaloval správcu o náhradu škody, avšak s tým, že toto konanie skončilo právoplatne zastavením konania vo veci samej z dôvodu zániku úpadcu, teda zániku žalobcu spoločnosti REALITY, a.s. v konkurze.

2.5. Žalobkyňa v prejednávanej veci namietala aj nesprávny úradný postup konkurzného súdu. Nesprávny úradný postup konkurzného súdu však môže spočívať v tom, že nevydal správcovi konkurznej podstaty včas pokyn, napr. vylúčenie veci z majetku konkurznej podstaty, napriek tomu, že mu boli známe skutočnosti, ktorých jednoduché posúdenie umožňovalo prijať spoľahlivý záver, že spísaná vec nepatrí do konkurznej podstaty. Pokiaľ však nesprávne postupoval správca konkurznej podstaty, za tento nesprávny postup zodpovedá samotný správca. Súd prvej inštancie správne rozlíšil rozdiel pri postupe konkurzného súdu, ktorý by mohol predstavovať nesprávny úradný postup v jeho rozhodovacej činnosti. Ani k týmto konštatovaniam nemá odvolací súd žiadne výhrady, pretože všetky rozhodnutia konkurzného súdu sa pretavili do rozhodnutí, ktoré sú právoplatné, voči ktorým buď úpadca nepodal opravný prostriedok alebo jeho opravný prostriedok bol vzhľadnutý ako nedôvodný. Za tohto skutkového stavu veci potom nemožno konštatovať zodpovednosť konkurzného súdu, pretože to, že konkurzný súd nerozhodol v súlade s predstavami úpadcu, neznamená, že rozhodol nesprávne, prípadne, že nesprávne úradne postupoval.

2.6. Obdobná je situácia aj pri správcovi dane, ktorý postupoval správne a korektne, nakoľko z obsahu spisu vyplýva, že v čase, kedy bol podávaný návrh na konkurz, jeho daňové výmery boli právoplatné, nakoľko dlžník voči nim nepodal opravný prostriedok. Je síce pravdou, že v priebehu konkurzného konania boli tieto daňové výmery Daňovým riaditeľstvom Slovenskej republiky zrušené, avšak ako vyplýva z obsahu spisu súdu prvej inštancie, Daňový úrad v Dubnici nad Váhom zároveň konkurznému súdu oznámil, že pohľadávky prihlásené do konkurzu na majetok úpadcu boli uhradené s výnimkou časti pohľadávky č. 32, pri ktorej neuhradená časť bola 199 469 Sk a rovnako oznámil, že pohľadávky 3-7 zanikli z dôvodu zrušenia dodatočných platových výmerov (viď bod 29 odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie). Správne je teda konštatovanie súdu prvej inštancie, že za úradný postup nemožno považovať situáciu, keď daňový úrad prihlásil pohľadávku na základe právoplatných platobných výmerov do konkurzného konania, pretože sa jedná o realizáciu oprávnenia veriteľa prihlásiť za účelom uspokojenia pohľadávku voči dlžníkovi, ktorý je v úpadku a nejedná sa o úradný postup v rámci výkonu činnosti. Okrem toho je však nutné konštatovať, že daňový úrad vyrubil daň daňovníkovi spoločnosti REALITY, a.s. a neuložil povinnosť plniť daň J. D., pričom J. D. sám na základe vlastného rozhodnutia vyplatil celkovú sumu 919 249,21 eur, o ktorú zmenšil jeho majetok s tým, že je otáznosť, či by spoločnosť REALITY vrátila J. D. peňažné prostriedky v prípade, ak by nebol vyhlásený konkurz a táto spoločnosť nebola vymazaná z Obchodného registra, keďže v konkurze nebol zistený majetok obchodnej spoločnosti. Z dôvodu nedostatku majetku úpadcu bol konkurz súdom zrušený. Okrem toho Daňový úrad Dubnica nad Váhom opätovne vydal platobné výmery znejúce na rovnakú sumu dane celkovo vo výške 40 844 536 Sk s tým, že voči týmto novým platobným výmerom nebol podaný žiaden opravný prostriedok.

2.7. Rovnako podľa názoru odvolacieho súdu neobstála ani odvolacia námietka zo strany odvolateľky v tom kontexte, že súd prvej inštancie nevykonal navrhované dokazovanie, nakoľko z obsahu spisu je zrejmé, že žalobkyňa v rámci pojednávania žiadne ďalšie dôkazy nenavrhol, a preto nemôže argumentovať ďalej v konaní týmto odvolacím dôvodom.

2.8. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle zásady úspechu v konaní tak, že žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“), a to podľa § 420 písm. f/ CSP a podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Zároveň navrhla, aby najvyšší súd obe rozhodnutia nižších súdov zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3.1. V súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. b/ CSP dovolateľka (kvalifikovane zastúpená advokátom v dovolacom konaní, pozn.) explicitne neuviedla žiadny dôvod zmätočnosti (§ 420 písm. f/ CSP) a ani neformulovala právnu otázku, od ktorej záviselo odvolacie rozhodnutie, ktorá ešte nebola v praxi dovolacieho súdu riešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP). V dovolaní

žalobkyňa najskôr opísala skutkové a právne závery súdov. Následne v podstate zopakovala svoju skutkovú a právnu argumentáciu z priebehu prvostupňového konania a v rámci podaného odvolania a v jej rámci polemizovala s právnymi závermi súdov, spochybňovala resp. kritizovala správnosť oboch rozhodnutí, a to nielen z pohľadu právnych, ale i skutkových záverov. Uviedla, že oba sudy riadne nezdôvodnili svoje rozhodnutia, sudy dostatočne nereagovali na jej námietky. V neposlednom rade dovolateľka trvala na tom, že v danej veci škoda vznikla nesprávnym úradným postupom súdu.

4. Žalovaná sa k dovolaniu nevyjadřila.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť (§ 447 písm. c/ a f/ CSP).

6. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 357/2015, 4 Cdo 1176/2015, 5 Cdo 255/2014, 8 Cdo 400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

7. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3 Cdo 319/2013, 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 357/2016, 3 ECdo 154/2013, 3 Cdo 208/2014).

8. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03].

9. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

Dovolanie žalobkyne podľa § 420 písm. f/ CSP

10. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov (písm. a/), ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu (písm. b/), strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník (písm. c/), v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie (písm. d/), rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd (písm. e/), alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (písm. f/).

11. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k

vade uvedenej v tomto ustanovení (ods. 1). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

12. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1 Cdo 42/2017, 2 Cdo 20/2017, 3 Cdo 41/2017, 4 Cdo 131/2017, 7 Cdo 113/2017, 8 Cdo 73/2017). Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie žalobkyne, že v konaní došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP).

13. Dovolateľka v dovolaní výslovne neuviedla dôvod zmätočnosti viažuci sa k dovolaniu podľa § 420 písm. f/ CSP (pozri bod 3.1.). V texte dovolania však v rámci jej všeobecnej argumentácie okrem iného poukazovala na to, že oba sudy riadne nezdôvodnili svoje rozhodnutia a taktiež nedostatočne reagovali na jej námietky.

13.1. Citované ustanovenie § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

13.2. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napríklad rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

13.3. Pokiaľ dovolateľka namietala nedostatok dôvodov - nepreskúmateľnosť napadnutého odvolacieho rozhodnutia, najvyšší súd odkazuje na stanovisko najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktoré je aktuálne a pre súdnu prax použiteľné aj po 1. júli 2016, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne. Dovolací súd pripomína, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strán sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu navyše musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 393 CSP, je nepreskúmateľné.

13.4. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné atribúty spravodlivého súdneho procesu, a táto skutočnosť jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Z judikatúry tohto súdu vyplýva, že na taký argument strany sporu, ktorý je pre rozhodnutie podstatný a rozhodujúci, sa vždy vyžaduje špecifická odpoveď (Ruiz Torija c. Španielsko z

9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04) „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany; t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu“.

13.5. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že v danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri napríklad Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009, prípadne Ryabykh proti Rusku z roku 2003). Dovoláním napádaný rozsudok odvolacieho súdu totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokovanej veci, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých odvolací súd vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Treba mať na pamäti tiež to, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, a k v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

13.6. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky. Z uvedených dôvodov preto dovolací súd dovolanie žalobkyne v tejto časti podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP odmietol.

Dovolanie žalobkyne podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP

14. V zmysle § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

15. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

16. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod. V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

17. Pre všetky tri procesné situácie, v ktorých § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zadefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna, nie skutková otázka. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu, ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine, ako aj o otázku procesnoprávnu, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a

interpretácii procesných ustanovení.

18. Pokiaľ procesná strana v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, nevymedzí právnu otázku, ktorá v dovolacom konaní ešte nebola vyriešená, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach, ktorú otázku a ktoré rozhodnutia mal dovolateľ na mysli, v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo byť neefektívne a nedosahujúce zákonom predpokladaný cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky a nekonkretizovania podstaty právnej otázky, nemôže najvyšší súd pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd. V opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný svojvoľný dovolací prieskum priečiaci sa nielen, vo všeobecnosti, novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale konkrétne aj cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (porovnaj 3 Cdo 6/2017, 1 Cdo 106/2018).

19. Otázkou relevantnou v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP je právna otázka, ktorá ešte nebola riešená dovolacími senátmi najvyššieho súdu, takže vo vzťahu k nej sa ani nemohla ustáliť rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Ak procesná strana vyvodzuje prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia, musí: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a b/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená.

20. Z dovolania nie je zrejmé, akú právnu otázku dovolateľka chce riešiť, keď túto jasne nekonkretizovala (pozri bod 3.1.), a tak následne ani dovolací súd nemohol vyhodnotiť, či táto právna otázka už bola dovolacím súdom vyriešená alebo nie. Dovolací súd opakovane zdôrazňuje, že sama polemika s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika prístupu odvolacieho súdu k právnemu posudzovaniu vecí významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

21. Za týchto okolností dovolací dôvod nebol žalobkyňou vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP, a teda žalobkyňa žiadnym spôsobom nevyargumentovala existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, ktorý v dovolacom prejave uviedla. Absenciu takej náležitosti považuje CSP za dôvod pre odmietnutie dovolania.

22. Najvyšší súd, konštatujúc danosť dôvodov pre odmietnutie dovolania v zmysle § 447 písm. f/ CSP, dovolanie žalobkyne aj v tejto časti odmietol.

23. V dovolacom konaní nemala dovolateľka úspech. Dovolací súd nepriznal procesne úspešnej žalovanej náhradu trov dovolacieho konania, keďže jej podľa obsahu spisu žiadne nevznikli (R 72/2018).

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.